

Preses relīze

Luksemburgā, 2018. gada 14. martā

ES finansiālā palīdzība Turcijai radīja tikai ierobežotu ietekmi, secina revidenti

Saskaņā ar jaunāko Eiropas Revīzijas palātas ziņojumu ES finansiālajam atbalstam Turcijai, kura mērķis ir saskaņot valsts tiesību aktus ar ES tiesību aktiem, bijusi tikai ierobežota ietekme. Lai gan palīdzība bija labi izstrādāta, finansējums netika pietiekami vērsts uz dažu pamatvajadzību risināšanu tiesiskuma un pārvaldības jomās, kurās jau sen bija nepieciešamas ļoti svarīgas reformas, atzīst revidenti. Jomās, kurās politiskā griba bija lielāka, tādās kā muiža, nodarbinātība un nodokļi, projekti palīdzēja saskaņot Turcijas tiesību aktus ar ES tiesību aktiem. Tomēr iespējams, ka rezultāti nebūs ilgtspējīgi, jo ir grūtības ar līdzekļu izmantošanu un reformu īstenošanas jomā situācija pasliktinās.

No 2007. līdz 2020. gadam plānotā ES finansiālā palīdzība Turcijai no Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta sasniedz vairāk nekā 9 miljardus EUR. Revidenti galveno uzmanību veltīja prioritārajām nozarēm, proti, tiesiskumam, pārvaldībai un cilvēkresursiem (izglītība, nodarbinātība un sociālā politika), kurām tika piešķirti 3,8 miljardi EUR.

Revidenti konstatēja, ka Komisija bija izvirzījusi specifiskus un tiesiskajam regulējumam atbilstīgus finansējuma mērķus. Mērķi tiesiskuma, pārvaldības un cilvēkresursu jomās bija būtiski un balstīti uz vajadzībām, ko Turcija bija noteikusi, lai saskaņotu savus tiesību aktus ar ES tiesību aktiem un stiprinātu administratīvo spēju.

Revidenti norāda, ka izmantotie līdzekļi tomēr faktiski tikpat kā nebija vērsti uz vairākām pamatvajadzībām, proti, tiesu sistēmas neatkarību un objektivitāti, cīņu pret augsta līmeņa korupciju un organizēto noziedzību, preses brīvības nodrošināšanu, interešu konfliktu novēršanu un ārējās revīzijas un pilsoniskās sabiedrības stiprināšanu. Revidenti secina, ka saskaņā ar Komisijas pašas veikto analīzi panākumi šajās jomās jau vairākus gadus ir neapmierinoši, jo Turcijas iestāžu politiskā griba nav pietiekama.

“Sākot ar 2018. gadu un turpmākajos gados Komisijai ir mērķtiecīgāk jāvirza Turcijai paredzētais finansējums uz jomām, kurās jau sen ir vajadzīgas reformas, lai panāktu ticamu progresu ceļā uz pievienošanos ES,” sacīja par šo ziņojumu atbildīgā Eiropas Revīzijas palātas locekle Bettina Jakobsen.

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu.

Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – runaspersona

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – preses sekretārs

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Revidenti konstatēja, ka Komisija bija nolēmusi atbalstīt nozares mēroga reformas, nevis atsevišķus projektus. Tomēr nozaru novērtējumi ne vienmēr bija visaptveroši, konkrēti, attiecībā uz līdzekļu devēju koordināciju, budžeta analīzi un darbības rezultātu novērtēšanu.

Revidenti uzskata, ka nosacījumu piemērošana var sekmēt reformu īstenošanu. Lai gan progress aizvien ir neapmierinošs, revidenti konstatēja, ka Komisija maz izmantoja nosacījumus, lai atbalstītu reformas prioritārajās nozarēs. Proti, Komisija reti izmantoja tādus nosacījumus kā iespēju atjaunot projektu centralizētu pārvaldību vai veikt korektīvus pasākumus, ja projektu nosacījumi nav izpildīti. Turklāt regulās nebija skaidri atspoguļota iespēja apturēt finansējumu, ja netiek ievēroti demokrātijas un tiesiskuma principi.

Revidētie projekti parasti nodrošināja plānotos tiešos rezultātus, kuri palīdzēja saskaņot Turcijas tiesību aktus ar ES tiesību aktiem un stiprināt tās administratīvo spēju, pat ja tas bieži notika ar kavēšanos. Tomēr revidenti brīdina, ka šo pozitīvo rezultātu ilgtspēja ir apdraudēta, galvenokārt politiskās gribas trūkuma dēļ, kā arī tāpēc, ka stāvokli pasliktina darbinieku masveida atlaišana, valsts amatpersonu atstādināšana un pilsoniskajai sabiedrībai noteiktie ierobežojumi.

Vēl viens pamats bažām ir tas, ka finansēšanas programma būtiski aizkavējās, jo plānošanā un īstenošanā bieži vien uzkrājās nepadarītie darbi. Tāpēc samazinājās finansējuma apjoms un Turcijas iestādēm pieejamais laiks nākamo projektu īstenošanai, un tas vēl vairāk aizkavēs konkursa un līgumu slēgšanas procedūru. Šo kavējumu iemesli bija zināmi: vāja administratīvā spēja dažās ministrijās, sagatavojot projektu priekšlikumus, pāreja uz nozaru pieeju un pārmērīga personāla mainība līgumu aģentūrā, kas pārvalda lielāko daļu Turcijā izlietoto ES līdzekļu.

Lai uzlabotu Turcijai sniegtās pirmspievienošanās palīdzības izstrādi un īstenošanu, revidenti ir sagatavojuši vairākus ieteikumus. Turklāt revīzijas rezultāti tiks ņemti vērā, Komisijai sagatavojot finansējuma vidusposma pārskatu, kā arī izstrādājot turpmākās palīdzības programmas ES paplašināšanās procesā iesaistīto valstu labā.

Īpašais ziņojums Nr. 7/2018 "ES pirmspievienošanās palīdzība Turcijai: līdz šim gūti tikai ierobežoti rezultāti" ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu) ES 23 valodās.